

2019

річний звіт Екоклубу

- 2** **ПЕРЕДМОВА**
- 3** **ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ**
- 3** **ВИКОНАНА РОБОТА ЗА НАПРЯМАМИ:**
- 3 ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ
- 9 ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ (ВДЕ)
- 15 ЗМІНА КЛІМАТУ
- 18 РОЗВИТОК ГРОМАД ТА ІНШИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
- 26 АНТИЯДЕРНА ДІЯЛЬНІСТЬ
- 28** **ЗАХОДИ ДЛЯ ПРИХИЛЬНИКІВ**
- 31** **СПІВПРАЦЯ**
- 31** **ПЛАНИ НА 2020**
- 32** **ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ**
- 33** **КОНТАКТИ**

ПЕРЕДМОВА

2019 рік в Україні очікувано був буремним і увага людей була прикута до політичних баталій та людських трагедій. Держава утримала зростання ВВП, продовжила децентралізацію, запустила роботу Державного фонду енергоефективності та реформувала державну підтримку відновлюваних джерел енергії. Ці заходи призведуть до скорочення викидів парникових газів, але їх явно недостатньо для побудови безпечної енергетики, що необхідна вже зараз для попередження кліматичної катастрофи.

На додачу до цього глобального виклику українці мають ще один – інституційна слабкість органів влади у захисті довкілля. Навіть

окремі «зелені» проекти можуть шкодити довкіллю, не говорячи про заводи, вугільні електростанції чи скиди і викиди забруднювачів. Зараз у нас немає не те що державних органів, які здатні захищати право українців «на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди» (ст. 50 Конституції), а часто – навіть регуляторних актів, які мають забезпечувати виконання цієї статті. Так, наприклад, немає регуляторного акту, котрий би не дозволяв забруднювати повітря понад безпечних показників.

Тому у 2020 Екоклуб продовжить діяльність, спрямовану на привнесення у життя громад, а також у державну політику, таких практик, вимог та інституцій, котрі б вели до задоволення природоохоронних цінностей та енергонезалежності українців.

Досягнення Екоклубу у 2019 році були б неможливі без чудового колективу, відповідальних потужних партнерів та підтримки прихильників організації. Від усього серця дякую цим людям за можливість спільно робити хороші справи.

**Андрій Мартинюк,
голова Ради ГО «Екоклуб»**

3 ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ

Екоклуб – це громадська організація в Рівному, що працює 20 років задля збереження довкілля. Більше 10 із них – у сфері енергозбереження, адже саме енергетика найбільш згубно впливає на довкілля. Ми віримо, що природа є цінністю сама по собі, незалежно від практичної користі для людини.

Наша місія: Творимо майбутнє з дружньою до довкілля енергією, посилюючи спільноти та впливаючи на політику.

Наші стратегічні пріоритети:

- залучення людей до формування та впровадження енергетичної політики;
- прогресивні політичні рішення в енергетичному секторі на місцевому та національному рівнях;
- доступні енергоносії, що не завдають шкоди довкіллю та клімату.

Підтримати Екоклуб можна ставши членом організації:

https://ecoclubrivne.org/join_us/

Наявність членів зробить вимоги Екоклубу сильнішими, оскільки такі вимоги представлятимуть думку не лише працівників, та показуватимуть суспільну важливість проблем довкілля.

ВИКОНАНА РОБОТА ЗА НАПРЯМАМИ:

1. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Перешкодами у підвищенні енергоефективності бюджетних закладах та житла є брак знань, фаховості та рішень для заходів з ефективного споживання енергії.

Діяльність Екоклубу у 2019 році була спрямована на створення нових інструментів підтримки енергоефективності та посилення наявних, підвищення обізнаності усіх зацікавлених сторін.

4 ■ Серія тренінгів «Енергоменеджмент в лікарнях»

З лютого по травень Екоклуб у співпраці з Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (далі – GIZ) провів 7 тренінгів для представників закладів охорони здоров'я у Чернігові, Сумах, Вінниці, Миколаєві, Харкові, Львові та Дніпрі.

В Україні близько 1,7 тисяч лікарень та 10,2 тисяч лікарських-поліклінічних закладів, що потребують енергомодернізації. Майже усі будівлі побудовані до 1990 року і не відповідають сучасним нормативам по енергоспоживанню. Втім після впровадження системи енергоменеджменту їм вдасться зменшити енергоспоживання на близько 20%.

Під час тренінгів учасники(-ці) отримали знання від експертів у темах:

- Теорія енергоменеджменту лікарень. Енергетичний бюджет та баланс установи, організація енергомоніторингу та оцінка потенціалу енергозбереження.
- Технічні знання про будівлі і обладнання: практичні кейси.
- Пошук фінансування на енергоефективні заходи. Розрахунок фінансових витрат, пов'язаних з енергоефективністю. Як подолати обмеження, накладені на бюджетні установи законодавством.

Результати: навчання пройшло **189 учасників(-иць)**. Частина з них в опитувальниках через місяць після тренінгів зазначили, що вже на практиці скористалися набутими знаннями щодо енергоаудитів, використання вимірювального обладнання, аналізу даних про енергоспоживання, модернізації системи освітлення, особливостей утеплення будівель.

5 ■ Хакатон Hospital EnergyLab

Платформа для візуалізації та аналізу споживання енергоресурсів, програма для автоматизованого прогнозування витрат, методика вибору ключових точок енергії в лікарнях – кілька кращих ідей, які були напрацьовані учасниками Hospital EnergyLab Hackathon. Вони спрямовані на **поліпшення енергоменеджменту лікарень та зниження енергоспоживання**.

Упродовж двох днів 7 команд шукали ідеї за напрямками:

- Моніторинг енергоспоживання.
- Візуалізація даних про енергоспоживання і енергоефективність.
- Поведінкові зміни співробітників, відвідувачів та пацієнтів установ.
- Системи підтримки прийняття рішень для підвищення енергоефективності.
- Інші області в сфері енергоефективності та діджиталізації.

Їх завданням було розробити рішення, що дозволило б підвищити ефективність енергоспоживання у медичних закладах.

До команд увійшли представники(-ці) ІТ-сфери та виробництв обладнання для енергоефективності, енергоменеджер(-к)и лікарень, представники(-ці) центральних органів влади, студент(-к)и. Учасники(-ці) були відібрані на конкурсних засадах.

6 Підтримку командам у розробці ідей надавали експерт(-к)и:

- Тетяна Зятікова, Житомирська міська рада, енергоменеджмент і інвестицій.
- Сергій Гаращук, консультант асоціації міст України.
- Олександр Бовгиря, розробник програмного забезпечення, інженер з автоматизації компанії SoftServe.
- Марія Дружиніна, технічна експертка проекту «Європейська Енергетична Відзнака в Україні».
- Дмитро Марусич, експерт з енергоефективності.
- Ілля Єременко, консультант з питань змін клімату.

Ідеї команд оцінювало міжнародне журі:

- Рікардо Кюльхайм, директор проекту GIZ «Консультавання підприємств щодо енергоефективності».
- Джордж Крістодореску, координатор сектору енергоефективності GIZ Ukraine.
- Вайт-Клеменс Райш, радник проекту «Енергоефективність в Косово».
- Гуменюк Олександра, директорка європейсько-українського енергетичного агентства.
- Петрунін Дмитро, генеральний директор Директорату енергоефективності Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.
- Жанна Ярошенко, головний лікар ДУ «ННЦРМ НАМН України».
- Хомич Олена, головний лікар Овруцького центру первинної медико-санітарної допомоги.
- Сергій Губа, головний енергетик Чернігівської міської лікарні №2.
- Ольга Ведмідера, Сумського КНП «ДКЛ Святої Зінаїди», заступник директора з економічних питань.
- Володимир Вінницький, заступник головного лікаря Чернігівського КНП «Пологовий будинок».

Результати: понад **100 учасників(-ць)**: енергоменеджерів, лікарів, ІТ-фахівців, представників органів місцевого самоврядування, громадського сектору.

Команда переможців розробила **прототип платформи**, що агрегує дані про споживання енергії окремими вузлами та закладами, аналізує їх та дозволяє ухвалювати рішення для оптимізації витрат.

Hospital Energylab Hackathon відбувся за співпраці Екоклубу та GIZ.

7 ■ Підтримка револьверного (або поворотного) фонду¹ Клеванської ОТГ

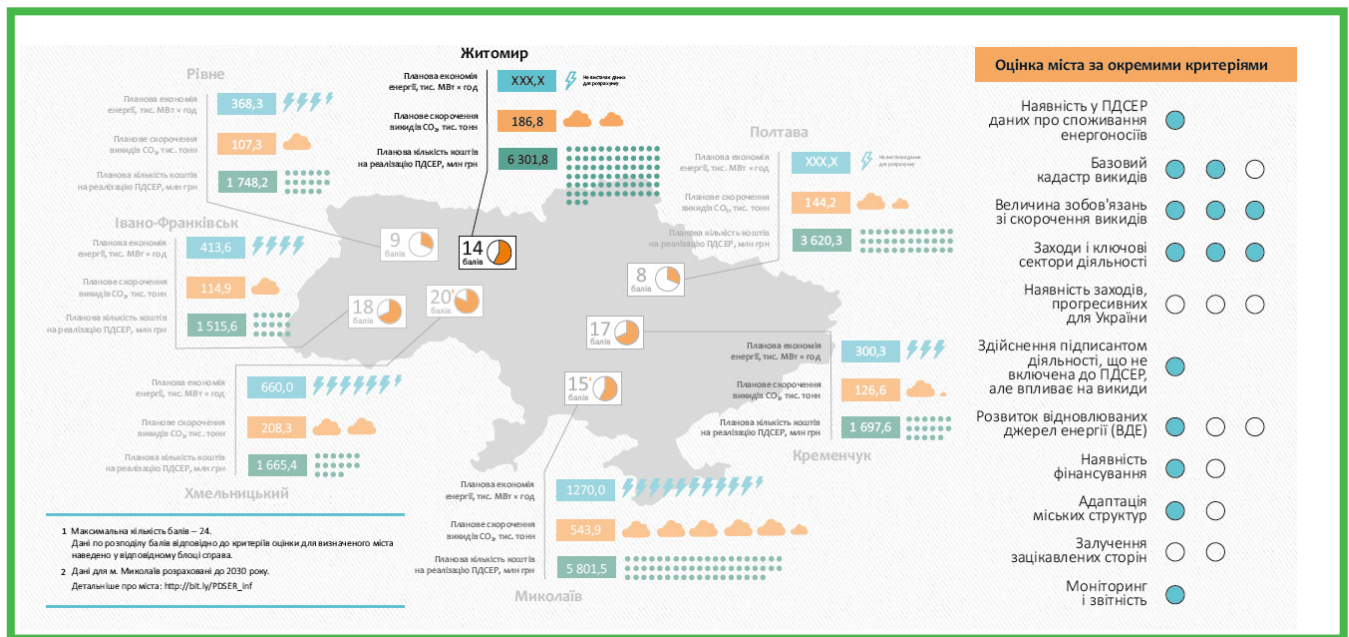
Створений у 2018, фонд активно запрацював у березні 2019. Його заснування – наслідок співпраці Екоклубу, депутатів та керівництва Клеванської ОТГ. Бюджет фонду складає 100 000 гривень. Це перший на Рівненщині та третій в Україні подібний фонд.

Найпопулярніший захід, на який беруть позики мешканці Клеванської ОТГ, – заміна вікон. Є позики для заходів з енергоефективності будівель (утеплення фасадів, підвалів, дахів; заміна, дверей, обладнання; інше) та розвитку відновлюваних джерел енергії (наприклад, встановлення колекторів для підігріву води або ж сонячних електростанцій).

Результати: за рік послугами револьверного фонду скористалися **9 сімей**, видано коштів на суму близько **135 000 гривень**.

Основна підтримка від Екоклубу у 2019 році – **консультації** та **листівка** з переліком послуг та поясненням принципу роботи револьверного фонду, видана спільно з Представництвом фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні: <https://ecoclubrivne.org/download/9890/>

1 **Револьверний фонд** – інструмент для підтримки енергоефективності та відновлюваних джерел у громаді. Позичальники, котрі отримали кошти з Фонду, разово сплачують адміністративний внесок – 3% від суми поворотної допомоги. А потім щомісяця повертають позику рівними частинами. Після повернення коштів одним позичальником вони надаються іншому, тому цей фонд і револьверний (від англ. revolve – «обертатися»).

Житомир – місто, яке першим в Україні (та Східній Європі) оголосило про намір перейти на 100% використання «зеленої» енергії до 2050 року.

Якісний та реалістичний План дій сталого енергетичного розвитку та клімату – один із факторів, необхідних для втілення цієї цілі. Оцінка Екоклубу показала, що хоча ПДСЕР і містить більшість необхідних даних, проте існує ряд недоліків, над якими треба працювати. Зокрема, в ньому практично відсутні розроблені прогресивні для України заходи – наявно лише встановлення 20 теплових насосів. Також не передбачено організаційних заходів із стимулювання розвитку ВДЕ і не встановлено стратегічних цілей. Планові заходи з впровадження ВДЕ стосуються рішень у бюджетній сфері та сфері централізованого постачання теплової енергії.

В цілому ПДСЕР м. Житомир містить необхідну інформацію та вихідні дані для правильного формування поставленої мети та довгострокових цілей. Йому дещо бракує деталізації процесів та рішень, що покращують розуміння процесу та методів роботи. Проте місто робить значні кроки для переходу на 100% ВДЕ, для виконання цілі уже є в планах будівництво ТЕЦ на біопаливі та сонячної електростанції.

Результати: інфографіка <https://ecoclubrivne.org/download/9734/>

У 2020 Екоклуб братиме участь у розробці енергетичних та кліматичних планів (ПДСЕРК) Житомира та Коростеня.

Аналіз проведено за підтримки Global Greengrants Fund та 350.org - Україна.

9 ■ Семінар для рівнян «Принципи діяльності фонду енергоефективності України»

Суттєва економія витрат на комунальні послуги
Проведення заходів з енергоефективності багатоквартирного будинку дозволить заощаджувати на сплаті комунальних послуг за рахунок зменшення витрат тепла будівлі від 20% до 70%.

Часткова компенсація витрат на енергоефективні заходи
Програма Фонду дозволяє ОСББ отримати часткову компенсацію витрат на енергоефективні заходи в будинку. Обсяг компенсації розрахований на один із двох комплексних пакетів з обов'язковим та додатковим переліком заходів з термомодернізації.

ОСББ – наш єдиний клієнт
Наразі, відповідно до Закону «Про Фонд енергоефективності» й Фінансових угод, укладених між Україною та ЄС у 2018 році, Фонд реалізує Програму, що дозволяє отримати грант лише для будинків, де створено ОСББ.

Енергоаудит – твій енергоефективний вектор
Проведення енергоаудиту будинку як обов'язкової умови подачі заявки ОСББ для участі у Програмі Фонду, дозволяє провести найбільш ефективні та вигідні для співласників енергоефективні заходи.

Чіткі й прозорі кроки для отримання гранту
Програма Фонду передбачає чітку та зрозумілу процедуру взаємодії "ОСББ-Банк-партнер-Фонд енергоефективності".

Підвищення вартості нерухомості та рівня умов життя
В результаті реалізованих заходів з енергоефективності підвищується вартість нерухомого майна і поліпшується зовнішній вигляд будівлі, продовжується строк її експлуатації, а головне - підвищується рівень комфорту та умов проживання у будинку.

У квітні Екоклуб спільно з Радою реформ Рівного провів семінар для мешканців та голів ОСББ щодо принципів діяльності фонду енергоефективності України. Інфографіка з сайту фонду: <https://eefund.org.ua/>

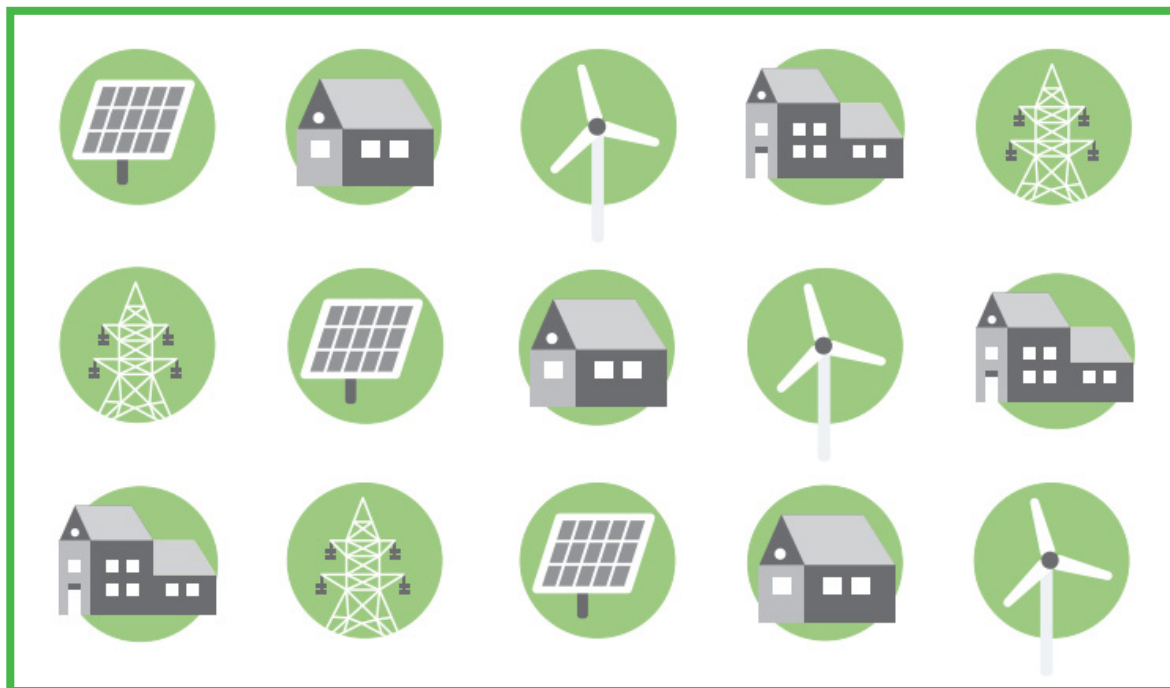
Експерти розповіли про монетизацію субсидій і можливості співпраці ОСББ з Фондом енергоефективності за напрямком модернізації, зменшення споживання енергії. Також – про енергоаудити, необхідні для цього прилади та успішний досвід рівненського ОСББ у впровадженні енергоефективних заходів.

2. ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ (ВДЕ)

У 2019 році відбулися зміни у схемі державної підтримки ВДЕ. Замість «зеленого» тарифу для великих електростанцій були запроваджені «зелені» аукціони, введено поняття енергетичний кооператив.

Як і з енергоефективністю, на перешкоді розвитку відновлюваних джерел енергії стоять брак знань та рішень на місцях, відсутність розуміння потенціалу «зеленої» енергії та можливостей громад для енергетичного переходу.

10 ■ Енергетичні кооперативи

Енергетичні кооперативи можуть стати потужним стимулом розвитку місцевої економіки, адже завдяки виробництву пелет чи брикетів для опалення кошти отримують місцеві фермери та підприємці. Електростанції, що використовують сонячне проміння, вітер чи біомасу, теж можуть розвивати громади, особливо, якщо такі підприємства перебуватимуть у власності громади. Сьогодні на перешкоді створенню енергокооперативів – лише невисока обізнаність та брак довіри між людьми.

Упродовж 2019-го Екоclub підтримував один із перших українських енергокооперативів, заснований у Берездівській ОТГ. А також проаналізував та опублікував брошуру про правові, економічні, технічні аспекти можливих діяльностей енергокооперативів «Енергокооперативи – енергетична незалежність для громад».

Результати: брошура про поняття та принципи роботи енергетичних кооперативів, правову базу, економічні моделі, українські приклади та інструкція, як створити власний енергокооператив:

<https://ecoclubrivne.org/download/9679/>

Розроблено **сайт** про українські енергетичні кооперативи:

<http://uaenergycoop.com/>

Брошура та сайт створені за підтримки Представництва фонду ім. Гайнріха Бюлля в Україні.

11 ■ Аналіз ВДЕ м. Чортків (Тернопільська обл.)

Чортків – місто, яке взяло на себе зобов'язання перейти на використання лише відновлюваних джерел енергії до 2050 року. Це рішення зумовило питання, де взяти ці 100% ВДЕ, якими ресурсами замінити наявне споживання та скільки їх потрібно.

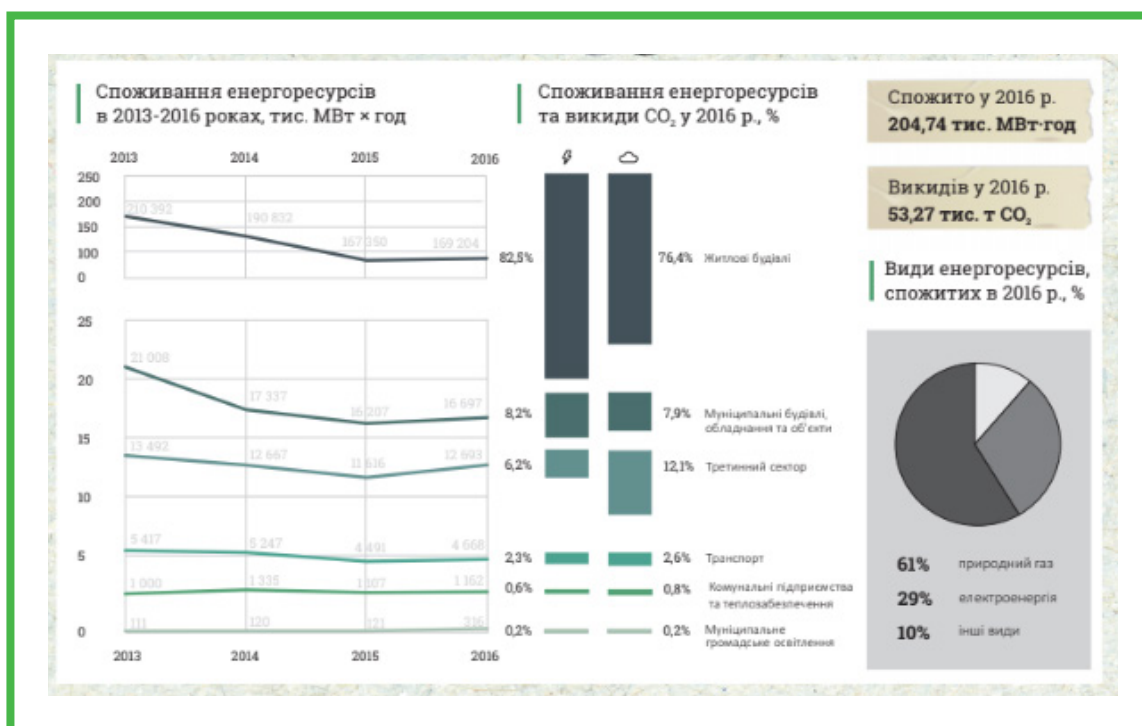
Екоclub за підтримки GGF проаналізував відновлювані ресурси Чортківського району. Найбільш перспективні (з огляду на кліматичні умови та географічне розташування міста) види енергії – сонця та біомаси.

Органам місцевого самоврядування ця інформація дозволить прогнозувати тенденції для реалізації проектів з розвитку ВДЕ в м. Чортків. Для бізнесу цей аналіз є дороговказом з пошуку інвестиційних можливостей. Його ефективне застосування сприятиме створенню нових робочих місць, наповненню бюджету податками та модернізації енергетичної інфраструктури.

Результати: розроблено **аналіз** потенціалу ВДЕ для м. Чортків:
<https://cutt.ly/Drb2VUr>

Інфографіка підготована з Представництвом фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні: <https://ecoclubrivne.org/download/10064/>

Важливо: першим кроком перед переходом на ВДЕ має бути скорочення енергоспоживання. Реалізація базових енергоефективних заходів в будівлях (утеплення стін, горища, встановлення автоматичної регуляції подачі тепла тощо) зменшує споживання на 30-40 %.

12 ■ Підпис петиції 100% ВДЕ

Упродовж червня-серпня Екоclub, за підтримки ГО «Екодія», організував 6 вуличних акцій для збору підписів до лідерів українських партій про перехід України на 100% «зеленої» енергії до 2050 року.

Серед вимог петиції:

- Включити до програми своєї політичної партії зобов'язання підняти енергоефективність та забезпечити перехід України на 100% ВДЕ до 2050 року.
- Створити законодавчу базу, що дозволить простим українцям по всій країні скористатися перевагами відновлюваної енергії.
- Виділяти у державному бюджеті більше коштів на програми підтримки енергоефективності, розвитку ВДЕ, екологічного громадського транспорту.
- Відмовитися від планів добудови Хмельницької АЕС та будівництва будь-яких нових потужностей вугільної та атомної енергетики.

До підписів петиції, окрім рівнян, долучилися також відвідувачі фестивалів Бандерштат, Буща Папороть та Пласт.

Результати: 1 000 підписів зібрано Екоclubом.

Разом із партнерськими організаціями – Еколтава, Хмельницький енергетичний кластер, Екосенс та ГО «Екологічно-гуманітарне об'єднання Зелений Світ» – вдалося зібрати **14 000 підписів** українців за перехід до відновлюваної енергії.

13 ■ Семінар «Перехід громади на 100% ВДЕ: переваги та побоювання»

Екоclub спільно з Хмельницьким енергетичним кластером розробив методику аналізу потенціалу відновлюваних джерел енергії для громад. Завдяки методиці можна провести аналіз наявної інфраструктури та економічно досяжного потенціалу ВДЕ.

Під час семінару у м. Хмельницький Екоclub представив методику, розповів представникам міст та об'єднаних територіальних громад (ОТГ) про те, як реалізувати потенціал ВДЕ у своїх громадах, про можливості та перешкоди у процесі енергетичного переходу.

Результати: 16 учасникам зустрічі **представлено методику** оцінки потенціалу відновлюваної енергетики: <https://ecoclubrivne.org/download/9478/> Методика розроблена у рамках проекту Міжнародного фонду «Відродження» «Громадська синергія».

Можливість: кожна зацікавлена громада може звернутися за консультацією до Екоclubу. Ми допоможемо оцінити потенціал громади у переході на 100% відновлюваних джерел енергії та надати рекомендації зі сталого енергетичного розвитку.

Захід відбувся за підтримки Представництвом фонду ім. Гайнріха Бюлля в Україні.

■ Хмельницький енергетичний форум

11 червня у м.Хмельницький активісти Екоклубу та Хмельницького енергетичного кластеру представили громадськості та експертам аналіз потенціалу відновлюваних джерел енергії Хмельниччини.

Хмельниччина – перша область України, що отримала таке детальне дослідження потенціалу відновлюваних джерел енергії.

За результатами дослідження, сонячна енергетика формує основу потенціалу ВДЕ в Хмельницькій області за кількістю виданих, друга за обсягами потенціалу – біоенергетика, третя – вітрова.

Результати: аналіз потенціалу відновлюваних джерел енергії Хмельниччини: https://ecoclubrivne.org/analiz_vde/

Здійснено у рамках проекту Міжнародного фонду «Відродження» «Громадська синергія».

Навчальна поїздка DENA

Екоclub у співпраці з Німецьким енергетичним агентством (DENA) організував навчальну поїздку до Німеччини для представників(-ць) органів місцевого самоврядування. Делегат(-к)и із Житомира, Львова, Чорткова, Баранівської, Мачухівської та Мереф'янської ОТГ, Вознесенська, Миргорода, Коростеня, Берездівської ОТГ знайомилися на місцях з досвідом німецьких громад у використанні відновлюваних джерел енергії.

- 15** Учасники ознайомилися з досвідом німецьких комун у Берліні, Бранденбурзі та Фельдхаймі (першою в країні створила незалежний енергетичний кооператив і вже перейшла на 100% відновлюваної енергії).

Делегація мала зустрічі із представниками Heinrich-Böll-Stiftung та організації Germanwatch e.V.

Результати: 10 представників українських міст та ОТГ отримали нові знайомства, знання та обмін досвідом у сталому енергетичному розвитку громад.

3. ЗМІНА КЛІМАТУ

Нове Міністерство енергетики та збереження довкілля України розробляє «зелений курс», де збільшить частку ВДЕ (порівняно з наявними планами), яка має становити 70% у 2050 році.

Активістам вдалося привернути увагу до потреби адаптувати міста до змін клімату, заходи Екоклубу з розробки кліматичних стратегій відбулися в Чорткові і Коростені. Більше 30 запитів від журналістів на коментарі про зміни клімату від Української кліматичної мережі.

■ Кліматичні переговори

16 2-13 грудня у Мадриді пройшли 25-ті переговори ООН з питань зміни клімату (COP25) для 196 країн світу, що ратифікували Паризьку кліматичну угоду. Разом із офіційними делегаціями переговори відвідали і представники громадських організацій, в тому числі Екоклубу.

Представниця Екоклубу була спостерігачем за переговорним процесом від громадськості.

Ціль участі:

- слідкувати за позицією України щодо виконання міжнародних зобов'язань, взятих на себе у рамках Паризької угоди;
- ознайомлення зі світовими тенденціями вирішення проблеми зміни клімату і адаптації;
- комунікація новин в Україну;
- спілкування з колегами з інших країн для побудови нових партнерств та обміну досвідом.

Під час переговорів зустрілася з Міністром енергетики та захисту довкілля і українською делегацією для обговорення планів уряду з енергетики, зменшення антропогенного впливу на зміну клімату та впровадження адаптаційних заходів.

У результаті переговорів країни ухвалили декларацію «Чилі-Мадрид. Час діяти», проте відклали ухвалення ключових рішень щодо врегулювання міжнародного ринку вуглецевих квот (стаття б) до наступних переговорів країн у Глазго (Шотландія).

Результати: огляд переговорів, підготований представниками Екоклубу:
<http://tri.im/TAX7W>

«... але зміни клімату в Україні вже помітні: є теплові хвилі, посуха та екстремальні погодні явища. За прогнозами, близько 100 українських міст і сіл будуть повністю або частково затоплені підняттям моря до кінця цього століття. І щоб ось ці передбачення науковців не збулися, потрібно діяти уже зараз» – **Міністр енергетики та захисту довкілля України Олексій Оржель на кліматичних переговорах.**

■ Національний форум «Кліматичні амбіції міст»

28-29 листопада у Львові відбувся національний форум «Кліматичні амбіції міст». Його метою було об'єднання, інформування та підтримка представників органів місцевого самоврядування, зокрема мерів міст, у процесі переходу на 100% відновлюваної енергетики. Місцеві органи влади мали можливість зустрітися один з одним та з громадськими організаціями.

Упродовж двох днів відвідувачі форуму:

- слухали доповіді про досвід міст-підписантів (Житомир та Чортків);
- брали участь у панельних дискусіях з вітрової та сонячної енергетики;
- знайомилися на ярмарці ресурсів з організаціями, що пропонують підтримку містам в сфері змін клімату;
- обговорювали адаптацію до змін клімату в міському середовищі;
- шукали практичні рішення для енергетичного переходу;
- розглядали національну енергетичну політику з перспективи для міст.

Під час форуму дві нові громади – Баранівська та Тростянецька – заявили про перехід 100% ВДЕ до 2050 року. Добровільні зобов'язання, взяті очільниками громад, передбачають розвиток енергоефективності бюджетних та приватних будівель, скорочення викидів транспорту, залучення інвестицій та втілення проєктів відновлюваної енергетики.

Асоціація малих міст України (близько 350 міст-членів) також приєдналася до зобов'язань для підтримки малих міст в енергетичному переході.

21 місто/ОТГ підписали декларацію форуму «Кліматичні амбіції міст», висловлюючи намір розробити плани переходу до «зеленої» енергетики. Текст декларації: <http://bit.ly/32dwvAl>

18 Підписані декларації форуму та меморандуми про енергетичний перехід допоможуть представникам місцевої влади виступати за зміни та виявити потенційних союзників у своїх громадах.

Результати:

- **2** громади підписали **меморандум** про перехід на 100% ВДЕ до 2050 р.;
- **21** громада підписала **декларацію форуму**, яка визнає надзвичайні ситуації клімату та закликає уряд країни до посилення кліматичних заходів;
- **53** представники **місцевих органів влади**, серед них **9 мерів**, та **58 активістів** із **30 ГО** відвідали захід.

4. РОЗВИТОК ГРОМАД ТА ІНШИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Наша мета – аби кожна громада у своїй стратегії розвитку мала за пріоритет сталу енергетику. Завдяки децентралізації, роль громад в ухваленні та впровадженні рішень значно посилюється. Тож Екоклуб послідовно шукає можливості для інформування громад про кращі практики енергоефективності та ВДЕ й реалізації таких проектів.

■ Сталі енергетичні рішення у громадах

101 заявка
на конкурс
для громад

 Norwegian Embassy
Kyiv

 Екоклуб

19 У листопаді Екоклуб за підтримки Міністерством закордонних справ Норвегії в Україні розпочав реалізацію проекту «Громади просувають стійкі енергетичні рішення (CASES)».

Його мета – сприяння місцевим проектам сталого енергетичного розвитку, що реалізуються у співпраці жителів, влади та бізнесу.

За результатами конкурсу комітетом було визначено кращі проекти. Переможці першого етапу конкурсу:

- Пирятинська міська рада;
- Добропільська міська рада;
- МГО САРГ (м. Северодонецьк);
- Житомирська міська Рада;
- Баранівська міська рада;
- ТОВ «ПОЛІССЯ ЕКО ЕНЕРГО» (м.Коростень);
- Комунальне підприємство «Водопостачання м. Вознесенька»;
- Широківська сільська рада;
- Жмеринська міська рада;
- Чортківська міська рада;
- Самбірська міська рада;
- Нетішинська міська рада.

У 2020 році ми:

- проведемо тренінги для 36-ти представників місцевої влади, бізнесу та мешканців громад для планування енергетичних проектів;
- підтримуватимемо розвиток інноваційних енергетичних проектів та залучення зацікавлених сторін у 12-ти громадах;
- оберемо та співфінансуємо 2-4 пілотні проекти сталого енергетичного розвитку – 200-400 тисяч гривень на проекти, які переможуть у другому етапі.

Результати: проведено конкурс та відібрано **12 громад** для навчання та втілення проектів.

Посібник «Енергетична самодостатність громад»

В умовах стрімкої зміни клімату та загроз енергетичної залежності від сусіда-агресора одним із найважливіших кроків для розвитку громад є енергетична безпека та збереження довкілля.

Посібник Екоклубу та Екодії допоможе місцевим органам самоврядування оцінити енергетичний потенціал власної громади, створити план викорис-

тання відновлюваних джерел енергії та потенціалу енергоефективності, а також надасть інформацію про інструменти для втілення такого плану у життя.

Результати: опубліковано **посібник:**
<https://ecoclubrivne.org/download/9848/>

■ Сонячні панелі для Чупахівки та Новограда-Волинського

У результаті співпраці Екоклубу з Чупахівською об'єднаною територіальною громадою (Сумська обл) у дитсадку «Сонечко-1» смт. Чупахівка встановлено полікристалічні сонячні панелі і бойлер. Реалізація цього проекту значно заощадить витрати на енергоносії в закладі дошкільної освіти «Сонечко-1».

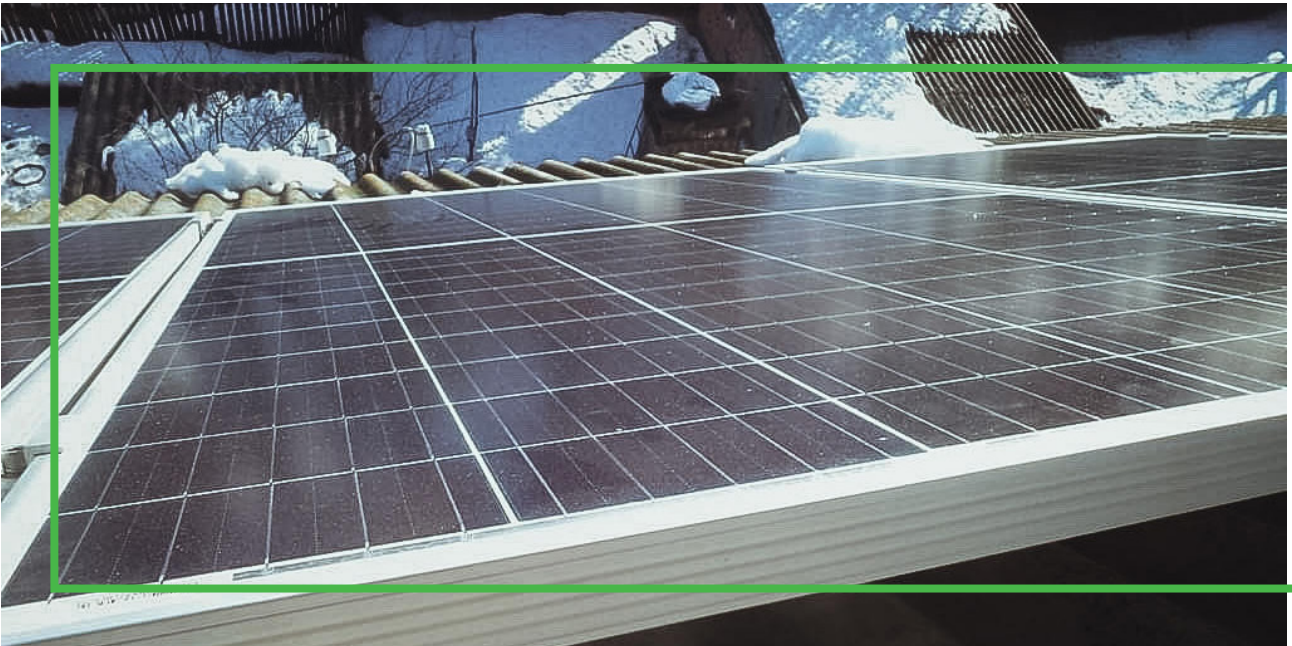
Панелі у Новограді-Волинському були встановлені у дитячому будинку сімейного типу на базі родини Щавлінських. Жанна Щавлінська:

«Сонце дарує нам величезну кількість енергії. Необхідно правильно зібрати та використати її. Завдання батьків заохотити та прищепити своїм дітям енергоефективний спосіб життя власним прикладом.»

21 50% коштів на виготовлення та встановлення установок були надані німецькими партнерами Екоклубу – Women Engage for a Common Future, інші 50% – гроші Чупахівської ОТГ та Новоград-Волинської ОТГ відповідно.

Результати: встановлено **полікристалічні сонячні панелі і бойлери.**

Радо поділимося своїм досвідом у сфері спорудження сонячних водонагрівачів. **Завантажити брошуру із виготовлення сонячного колектора:** <https://ecoclubrivne.org/download/3431>

■ Твердопаливні котли

У Рівному планують встановити 30 твердопаливних котлів. Перший із них був встановлений у котельні по вул. Герцена, 5а без дозволу міської ради, а про плани щодо інших рівняни дізнались із публікації у місцевому ЗМІ, яка з'явилася лише внаслідок скандалу, що був викликаний запуском котла.

Екоклуб сформував свою позицію з цього приводу, адже розвиток відновлюваних джерел може працювати як на розвиток громади, так і бути збитковим та шкідливим, зокрема для довкілля: https://ecoclubrivne.org/vde_30/

Загалом ми підтримуємо ідею переходу, але без порушень законодавства та із неодмінним залученням громади до діалогу для ухвалення рішення.

Результати: **2 виступи** на сесії Рівненської міської ради та **3 заяви** від Екоклубу. **Підтримка** коаліції громадських організацій «Рада реформ Рівного».

22 ■ Координування мережі CLEEN

Упродовж 2019 Екоclub продовжив координувати мережу CLEEN, до якої входять 23 громадські організації з Вірменії, Грузії, Молдови та України. Напрямок роботи мережі – підвищення енергоефективності у громадах.

Як координатор CLEEN Екоclub працював над:

- активізацією спілкування між членами мережі;
- вирішенням адміністративних питань;
- залученням нових членів;
- фандрайзингом.

Результати: реалізація мережею спільних проектів.

Членами CLEEN було проаналізовано енергетичні плани (ПДСЕР) українських міст: Житомира – ГО «Екоclub», Миколаєва – ГО «Еколтава», ГО «Охорона природи м. Кременчук» у співпраці з ГО «Енергія світу» – Мереф'янської ОТГ, Харківської області. Також трьох грузинських: ГО «Гамарджоба» – Тбілісі, Кутаїсі та Мцхети. Громадська методика аналізу ПДСЕР, розроблена Екоclubом, була апробована в Грузії і довела можливість її використання в країнах мережі.

Було втілено ще кілька різнопланових ідей – від проведення Що?Де?Коли? до тренінгів з утеплення будівель у Вірменії.

Діяльність мережі у 2019 році була підтримана: WECF (Жінки у дії за Спільне Майбутнє), Naturstrom Stiftung и GLS Treuhand, GGF та 350.org.

23 ■ Координування коаліції «Енергетичний перехід»

Коаліція «Енергетичний перехід» – це об'єднання шести громадських організацій для сприяння переходу України до ощадливого енергоспоживання та використання відновлюваних джерел енергії. Візія коаліції – 100% ВДЕ в Україні до 2050 року.

Більше про роботу коаліції: <https://energytransition.in.ua/>

Результати:

- Меморандум про перехід на 100% ВДЕ до 2050 року між організацією 350.org (членом коаліції) з Баранівською ОТГ та Тростянцем. Розроблено економічну модель переходу міста Житомира до 100% ВДЕ до 2050 року.
- Позиція коаліції щодо зміни зеленого тарифу (<https://cutt.ly/Ye7zbKc>) та сертифікації біомаси (<https://cutt.ly/Ze7zndq>).
- Більше 6400 людей підписали через Інтернет та офлайн петицію про перехід на 100% ВДЕ: <https://energytransition.in.ua/100re>
- Громадські та неpubлічні зустрічі з політичними партіями та депутатами для внесення питань до відновлюваної енергетики та енергоефективності до порядку денного (<https://ecoagenda2019.org.ua>,

<https://cutt.ly/6e7zTEf>, <https://cutt.ly/Ye7zYeN>, <https://cutt.ly/6e7zYX5>, <https://cutt.ly/5e7zUix>)

- **За результатами трьох зустрічей та понад 10 скайп-зв'язків у період з квітня по грудень 2019 року коаліція напрацювала:**
 - місію та бачення коаліції <https://energytransition.in.ua/pro-nas>
 - планові показники розвитку до 2022 року <https://cutt.ly/ge7zS5o>
 - процедури вибору координатора коаліції та координатора коаліційних медіа <https://cutt.ly/Ke7zDfW>
 - порядок позиціонування коаліції 100% ВДЕ <https://cutt.ly/ve7zFfx>
 - порядок прийому нових членів до коаліції 100% ВДЕ в Україні та відкликання наявних <https://cutt.ly/Se7zFYc>
 - робочий план на 2020 рік.

Коаліція діє за підтримки Представництва фонду ім. Гайнріха Бюлля в Україні.

■ Координування Української кліматичної мережі

Українська кліматична мережа – це мережа 33-ох громадських організацій з різних регіонів України, що працюють в сферах, дотичних до змін клімату: енергетиці, транспорті, екологічній освіті.

Вона була створена 24 березня 2000 року, це одне з перших об'єднань громадських організацій в Україні. Мережу уже кілька каденцій очолює представник Екоклубу.

25 УКМ впливає на політику і практику з питань змін клімату, концентруючи зусилля українських недержавних незалежних екологічних організацій.

Більше про УКМ: <http://climategroup.org.ua/>

У 2019 мережа діяла за підтримки Представництва фонду ім. Гайнріха Бьолля в Україні та Шведського товариства охорони природи (SSNC).

Результати:

- **4 нові учасники** мережі;
- **воркшоп** з енергетичного переходу міст у Вінниці для 29-ти учасників/-иць;
- **семінар** «Адаптація міст до змін клімату» (38 учасників/-иць);
- **4 зустрічі** Ради УКМ;
- **2 зустрічі** із робочою групою з розробки другого Національно-визначеного внеску (НВВ) України до Паризької угоди;
- **2 престоури** до Вінниці та Житомира;
- **15 підписантів/-ок** меморандуму «**Вартові клімату**».

■ Розвиток інституційної спроможності Екоклубу

У 2019 Екоклуб розпочав реалізацію проекту «Підвищення організаційної спроможності інститутів громадянського суспільства, які працюють в екологічній сфері» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». У його рамках Екоклуб провів стратегічне планування, оновив статут організації, розробив необхідні політики та процедури (тендерну, комунікаційну, антикорупційну, гендерну та ін.), що мають бути прийняті членами організації.

Представники Екоклубу відвідали 11 тренінгів, зокрема з фінансового менеджменту, стратегічного планування, комунікації, належного урядування, інформаційної та цифрової безпеки та ін.

■ Розсилки новин у 2019

425 підписники (-ці) розсилки новин Екоклубу

15 випусків для членів та підписників Екоклубу про новини у діяльності організації, можливості навчання, відпочинку та творчості, статті про екодружній побут, збереження довкілля та інше.

Підписатися: <http://eepurl.com/dsFvav>

987 контактів міст та об'єднаних територіальних громад

17 випусків із конкурсними пропозиціями, можливостями навчання, пошуку фінансування та розвитку для громад.

Підписатися: <http://eepurl.com/gISXIf>

131 учасник(-ця) розсилки енергоменеджерів

17 листів із запрошеннями на заходи Екоклубу та партнерів, зміни у законодавстві, корисні ресурси для навчання та пошуку фінансування, обміну досвідом.

Підписатися: надішліть лист на office@ecoclubrivne.org. У темі зазначте «Підписка на розсилку енергоменеджерів».

5. АНТИЯДЕРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

■ Участь в громадських обговореннях щодо добудови 3,4 енергоблоків Хмельницької АЕС

У лютому Екоклуб, разом із представниками Рівненської ОДА, Хмельницької АЕС, Міністерства екології і природних ресурсів України та небайдужими рівнянами, взяв участь у громадських слуханнях у Рівному щодо будівництва енергоблоків №3, 4 Хмельницької АЕС.

Організація категорично не підтримує це будівництво та вважає його таким, що може нести небезпеку як для довкілля, так і для національних інтересів українців. Зокрема, через те, що:

- компанія, в якій планується купувати реакторні установки Skoda JS, належить Росії;
- наявні будівельні конструкції на майданчику АЕС можуть бути небезпечні;
- можливий брак води для охолодження;
- нові атомні блоки будуть продукувати тонни додаткових радіоактивних відходів.

27 Екоclub вважає, що замість реалізації сумнівного проект будівництва ХАЕС 3,4, доцільніше вкладати кошти у заходи із розвитку чистих та безпечних відновлюваних джерел енергії та енергоефективності.

Дослідження «Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 року» Інституту економіки та прогнозування НАН України підтверджує цілком реальну можливість досягти 91% відновлюваних джерел енергії в структурі кінцевого споживання енергетичних ресурсів в 2050 р.:

<https://cutt.ly/ztwBUzg>

Результати: участь у процедурі Оцінки впливу на довкілля проекту будівництва ХАЕС 3, 4: **надсилання коментарів та зауважень, участь у громадських слуханнях.**

■ Хакатон «Хмельницька АЕС: загроза чи можливість?»

11 грудня в м. Хмельницькому був проведений перший в Україні хакатон по атомній енергетиці. Учасниками стали українці з різних сфер, яким важлива безпека, соціальна складова, економічний розвиток, стан екології та загальний розвиток регіону й України. Розглядалися декілька сценаріїв щодо можливого будівництва 3,4 енергоблоків Хмельницької АЕС.

28 На запрошення Хмельницького енергетичного кластеру представники Екоклубу модерували захід.

Враховуючи це, дуже важливо сформуванати суспільне бачення державного проекту, з різними сценаріями розвитку події:

- Добудовується 3-й та 4-й енергоблоки. Залишаються функціонувати 1-й і 2-й енергоблоки з продовженням термінів експлуатації;
- Не добудовуються 3-й та 4-й енергоблоки. Залишаються функціонувати 1-й і 2-й енергоблоки з продовженням термінів їх експлуатації;
- Закриття ХАЕС (1-го і 2-го енергоблоків). Енергоблоки 3 і 4 не добудовуються. Енергоблокам 1 і 2 не продовжується термін експлуатації (виводяться з експлуатації після закінчення терміну експлуатації).

Результати: інфографіка за результатами хакатону: <https://cutt.ly/vrGGHC8>

ЗАХОДИ ДЛЯ ПРИХИЛЬНИКІВ

■ Мандрівка з Екоклубом

У травні разом із прихильниками організації Екоклуб відвідав Березнівський дендропарк, ландшафтний заказник місцевого значення «Соколіні гори» та руїни Губківського замку.

29 Дендропарк – близько 30 га території і понад 1000 деревних рослин місцевої, вітчизняної і світової флори. Він поділений на окремі ділянки з цікавими назвами: Сад жасминів, Передгір'я, Кам'янистий сад, Розарій, Березовий гай, Сірінгарій.

Тут є і дика зона, у якій усе збережено так, як і повинно бути в лісі. А також такі зони: «Ліси рівнин України», «Карпати», «Крим», «Кавказ», «Сибір», «Далекий Схід», «Середня Азія», «Американський регіон», «Японо-Китайський регіон».

«Соколіні гори» – особлива окраса природи Рівненщини. Тут зростає 19 видів рідкісних червонокнижних рослин. Серед них: шавлія лучна, цибуля гірська, тощо, а також навіть кілька таких, які вважалися зниклими.

У лісах поблизу Губківського замку і Соколиних гір можна відшукати 10 видів орхідей.

Атмосферну поїздку не зіпсував навіть дощ :)

Кінопоказ

У грудні спільно з РОГО «Комітет виборців України» у рамках Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини #DocuDaysUA у Рівно-

30 му організували показ кінострічки «Навмисна смерть» (реж. Сью Вільямс, 2016р., США).

Це розслідування про залаштунки індустрії електроніки, яке демонструє вплив гаджетів на довкілля та здоров'я людини. Показ відвідало 12 глядачів(-ок). Опісля перегляду мали цікаву дискусію про споживацтво, стрімкий розвиток технологій та їхній вплив на формування наших звичок, довкільні проблеми Рівного.

Екоклуб долучається до Мандрівного фестивалю DocuDaysUA вчетверте.

■ Розмовний клуб англійською

Наприкінці 2019 до Екоклубу приєднався волонтер Корпусу Миру Майкл Дженінг. Щовівторка ми запрошуємо усіх охочих розмовного клубу англійською, де за чаєм спілкуємося про мандри, традиції, свята, книги та все, що забажається.

Чекаємо прихильників Екоклубу та тих, хто хоче поліпшити знання англійської, на вечірні теревені і в 2020.

Організацію підтримують 36 членів та членкинь.

31 СПІВПРАЦЯ

ПЛАНИ НА 2020

- Розвиток фінансових інструментів для стимулювання інвестицій у низьковуглецевий розвиток (кооперативи, револьверні фонди, місцеві програми бюджетної підтримки).
- Формування високих стандартів оцінки вразливості та підготовки заходів адаптації громад до зміни клімату.
- Інформування населення з метою створення запиту на кліматичну політику.
- Заохочення громад переходити на 100% ВДЕ.
- Надання послуг з розробки місцевих енергетичних планів.
- Підтримка Української кліматичної мережі та інших громадських мереж та механізмів громадянської участі, включаючи CLEEN та ВДЕ.

32 ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

1 669 750,59 грн		«Партнерство з модернізації: Енергоефективність у лікарнях»
1 443 780,00 грн		«Енергоефективність у громадах II»
1 213 706,86 грн		«Громади просувають стійкі енергетичні рішення (CASES)»
651 610,65 грн		«Національний форум мерів «Кліматичні амбіції громад»
470 075,52 грн		«Включення потенціалу місцевих ресурсів у процес переходу до 100% ВДЕ»
388 001,16 грн		«Підтримка пріорітезації проблем змін клімату в національній і локальній політиці»
372 286,98 грн		«Національний форум мерів «Кліматичні амбіції громад»
301 512,98 грн		«Менеджмент та розвиток мережі енергоефективності CLEEN»
250 426,97 грн		«Залучення громадськості до амбітної кліматичної політики»
236 744,93 грн		«Мейнстрімінг справедливого переходу до 100ВДЕ в Україні через адвокаційні активності»
215 900,00 грн		«Синергія дій (...) в форматі енергетичного кластеру задля енергетичної реформи Хмельницької обл.»
195 210,27 грн		«Вивчення вихідного стану (...) в Сихові (Львів) та розробка муніципального фінансового інструменту для стимулювання енергоефективності в житлових будинках»
140 603,77 грн		«Підвищення інституційної спроможності ГО «Екоclub» заради досягнення місії організації»
114 450,00 грн		«Підтримка та розвиток Української кліматичної мережі»
82 063,37 грн		Дохід від курсової різниці
80 550,00 грн		«Зміцнення громадянського суспільства у здійсненні національної кліматичної політики»
55 223,62 грн		«Аналіз ПДСЕР»
10 000 грн		«Участі у кліматичних переговорах COP25»
9241,06 грн		Внески членів мережі CLEEN
8094,28 грн		Внески членів Екоclubу
3386,68 грн		Відсотки банку
		НАДХОДЖЕННЯ: 7 912 619,69 грн

835,63 грн	Різниця при зарахуванні	
146 214,25 грн	Відрадження	
176 790,00 грн	Дослідження	
197 252,45 грн	Втрати від курсової різниці	
320 375,54 грн	Офісні та адміністративні витрати	
427 560,54 грн	Субгранти	
766 831,60 грн	Інформаційні послуги, медіапідтримка	
	Заробітна плата	
	1 997 826,01 грн	
	Заходи	
	2 351 110,13 грн	
		ВИТРАТИ: 6 384 796,15 грн

КОНТАКТИ

33014

м.Рівне, вул. Степана Бандери 41, оф. 92,

+38 067 363 26 62

office@ecoclubrivne.org

www.ecoclubrivne.org

Соцмережі:

www.facebook.com/Ecoclubrivne.org

www.instagram.com/go.ecoclub

twitter.com/ecoclub_rivne

www.youtube.com/channel/UCDkYDCJpSsEQtcreBEnipXw

